

~čarouné~ SLOVENSKO

ŽIVOTNÝ ŠTÝL → CESTOVANIE → ŠIKOVNÍ ĽUDIA → ZAUJÍMAVOSTI

OKTÓBER 2021

- Bardejov
- Banská Štiavnica
- **Nové!** Rímska hranica
na Dunaji

Za pokladmi

UNESCO

3,90 €

9 772585 800009

Drevenice na Orave → Geniálny vynálezca → Spodná bielizeň minulosti

HYZA®
Uprímné kurča

DOBROTKOVO

Kúp produkty HYZA,
hlasuj za dobrú škôlku

A VYHRAJ

Viete, čo môže
vyhrať vaša škôlka?

Odmeny za 9 500 €
a darčeky
pre prvých 200
registrovaných

Kamaráti, toto
môžete vyhrať vy:

4-dňový rodinný
pobyt v Grand
hoteli Permon****
a 1 x týždenne
101 cien

Registrujte svoju obľúbenú škôlku ešte dnes na tomto linku:
hyza.sk/dobrotkovo/registracia.

Hlasovať za jednotlivé škôlky môžete od 30.9.2021 do 24.11.2021.

EDITORIÁL

Milí čitatelia,

bol to skvelý pocit, keď sa nedávno začala po Slovensku rozliehať novina, že k našim pamiatkam, zaradeným do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, pribudol ďalší skvost. Táto správa bola o to úžasnejšia, že sme práve plánovali toto vydanie Čarovného Slovenska, v ktorom vám bližšie ukážeme niektoré unikátne slovenské klenoty svetového dedičstva. Takže je pochopiteľné, že sme to vnímali istým spôsobom ako znamenie. Čarovnú hru osudu. Keď sme sa o novom zápise – Hranice Rímskej ríše na Dunaji – rozprávali s tými najkompetentnejšími, však bolo jasné, že osud tu hral zrejme menej dôležitú úlohu. V prvom rade to bola poctivá drina, trpezlivosť, ale hlavne vytrvalosť odborníkov, čomu vďačíme za miesto v tomto prestížnom zozname. „Bol to veľmi dlhý proces, trval takmer dvadsať rokov. Ale stálo to za to,“ vyznal sa našej redaktorky Kataríny Abeille archeológ PhDr. Ján Rajtár, CSc., zo Slovenského archeologického ústavu SAV v Nitre. Že však istým spôsobom zaúradoval aj osud, sa ukázalo napríklad v dňoch neistoty po tom, čo Maďarsko, ktoré bolo pôvodne súčasťou projektu, spolu so Slovenskom, s Rakúskom a Nemeckom, napokon z nominácie odstúpilo. Úspešne novozapísaná časť rímskej hranice zahŕňa celkovo 77 pamiatok na 600 kilometrov dlhom úseku, pričom zo slovenského územia sa podarilo zapísať dve lokality – Rímsky vojenský tábor (kastel) Gerulata v Bratislave-Rusovciach a Rímsky vojenský tábor (kastel) Kelemantia v Iži pri Komárne. Nebudem vám viac prezrádzať, nalistujte si na str. 12, kde vám priblížime, ako to vyzeralo v časoch, keď Rím bol pri Dunaji... V zozname vyše 1 100 najvzácnejších svetových klenotov by sme našli osem zo Slovenska – z tých ôsmich sme v tomto čísle zacieleni na štyri, ďalšie prírodné a kultúrne lokality nájdete na stránkach Čarovného Slovenska svoje miesto čoskoro. Nedá mi však nepripomenúť, že mať „doma“ takýto klenot je nielen vecou prestíže, ale v prvom rade záväzkom. Takže keď najbližšie pôjdete do Banskej Štiavnice, Bardejova... či najnovšie do Rusoviec alebo Iže – lebo so zvýšeným záujmom sa počíta –, myslite na to, že tieto unikátne pamiatky svetového významu potrebujú našu, áno, aj vašu, ochranu, rešpekt a úctu. Aby sa nimi mohli pýšiť aj budúce generácie.

Róberta Karpinská, šéfredaktorka
roberta.karpinska@carovneslovensko.sk

*Je to prestíž,
ale zároveň aj
záväzok.*

Sledujte nás na sociálnych sieťach

www.facebook.com/magazincarovneslovensko

www.instagram.com/carovne_slovensko
#carovneslovensko

12

28

36

8 Čarovné oko

Miesto na vaše unikátne fotografie z potuliek po Slovensku.

12 Malý Rím pri Dunaji

Hranica Rímskej ríše siahala až na územie dnešného Slovenska a dodnes sa tu nachádzajú zvyšky pevností, ktoré sa nedávno dostali na Zoznam svetového dedičstva UNESCO. Poďme sa pozrieť na miesta, ktoré dýchajú antickou.

20 Perla horného Šariša

Bardejov je jedným z našich najstarších a najzachovalejších miest s množstvom vzácnych pamiatok. Poprechádzajme sa najgotickejším mestom Slovenska a prezrime si historické skvosty svetového významu.

28 Unikátne drevené chrámy

Postavené na vyvýšenom, často aj ťažšie dostupnom mieste, bez použitia kovového klinca, ohurujú dodnes. Drevené kostolíky, naše svetové dedičstvo, nájdete prevažne na východe krajiny, ale aj na severnom a strednom Slovensku.

36 Poklady okolo Banskej Štiavnice

Terra banensium – krajina baníkov, tak sa spomína Banská Štiavnica v prvých písomnostiach. V roku 1993 bola spolu s pamiatkami v okolí zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Dodnes zachované šachty, štôlne či tajchy spolu s banskými jarkami sú unikátmi aj vo svetovom meradle.

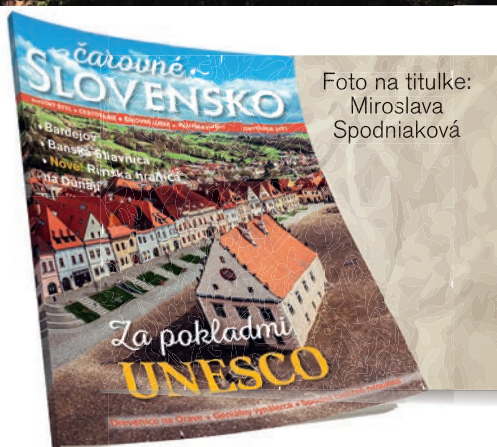
44 Umelecké diela prírody

V minulom čísle sme uverejnili niekoľko zaujímavých skalných úkazov, ktoré vykúzliła príroda. Keďže ich máme na Slovensku oveľa viac, pozrime sa na ďalšie atraktívne útvary.

50 Región Gron pritiahne každého

Región, ktorého názov je odvodený od jedného z his-

Foto na titulke:
Miroslava
Spodniaková

torických názvov rieky Hron, je zaujímavý pre turistov, ale aj milovníkov technických pamiatok či histórie.

60 Bobrova raľa

Na potulkách na Orave sme natrafili na unikátne drevenice ešte z konca 19. storočia. Nájdete ich v centre obce Podbiel a sú súčasťou rezervácie Bobrova raľa.

66 Rozžiarme si to doma s jeseňou

Nádherne jesenné farby kvetov, suché trávy, rozmanité plody – to všetko sa dá v týchto týždňoch využiť aj pri výzdobe našich domácností.

70 Žlto-čierni maškrtníci

V jeseni majú osy a sršne raj, pochutnávajú si na sladkom ovocí a my ich nemáme radi. Sú však aj užitočné, zbavujú nás škodlivého a otravného hmyzu. Aký je osí a sršní svet?

76 Po stopách Kempelena

Česi si kedysi vymysleli Cimrmana, Slováci si nikoho vymýšľať nemuseli – mali Bratislavčana Kempelena, ktorý bol skutočný. Dušu Bratislavy, ktorú spoznal celý svet.

82 Holíčske naj

Zastavíme sa v letnom sídle Márie Terézie, prejdeme sa k veternému mlynu, pozrieme si slovenský „Stonehenge“ a na záver ešte navštívime najnovšiu miestnu atrakciu. Vitajte v Holíči na Záhorí.

88 Nefalšovaná karpatská dominanta

Čo charakterizuje Karpaty, dlhočiznú horskú reťaz tiahnu sa v oblúku od Álp až po balkánske Dináre? Nepochybne mohutné masívy, zaoblené vrchy, rozľahlé lúky i skvelé výhľady. Toto všetko môžete spoznať počas výstupu na Veľký Javorník.

94 V hravom tele hravý duch

Ak máte radi umenie a chcete, aby ho odmalička hravou for-

mu spoznávali aj deti, vyberte sa do bratislavskej BIBIANY. Exponáty nie sú vo vitrínkach s nápisom „zákaz dotýkania“. Práve naopak – tu sa treba dotknúť, vyskúšať a do sýtosti pohrať.

104 Bylinková lekárň

Oregano alias pamajorán obyčajný si spájame najmä so stredomorskou kuchyňou, ale táto pekná bylina je mocná čarodejnica aj v oblasti zdravia a krásy.

106 Nakukli sme histórii pod sukne

A pani história sa nehanbila a všeličo ukázala. Nič ľudské nám nie je cudzie, zašli sme si preto pozrieť unikátnu výstavu historickej spodnej bielizne v Pohronskom múzeu v Novej Bani.

112 MISHA a jej skrýše

MISHA alias Michaela Paľová je vyštudovaná prekladateľka a tlmočníčka, ktorá prerazila aj ako speváčka. Jej druhým želielkom v ohni je fotografovanie a tretím, ktoré ju neživí, len veľmi baví, je zariadenie interiérov.

118 Cifrovaná sezóna

Ukazuje sa, že tvorivé pnutie človeka najčastejšie chytí v čase, keď na holých poliach zasvietia tekvice. To je ten pravý čas urobiť si poriadok na stole s dekoratívnym neporiadkom a začať sa hrabať v úlovkoch a dávať tomu všetkému nový život. Cifrujte – ako Daniela.

126 Regál

Prinášame októbrové novinky a tipy z našich obchodov.

~čarouné~ SLOVENSKO

Ročník V., číslo 10, október 2021, mesačník

ŠÉFREDAKTORKA:
Róberta Karpinská

SPOLUPRACOVNÍCI:
Veronika Nichta Mráziková, Katarína Abeille, Júlia Čechová,
Richard Filipko, Dan Himič, Soňa Košíková, Petra Spišáková

ZALOMENIE A DTP:
Martina Buzinkayová

OBRAZOVÁ REDAKTORKA:
Beta Hriadelová

ÚPRAVA OBRÁZKOV:
Vratko Tóth

FOTO:
Pavol Funtál, Peter Mayer,
Miroslava Spodniaková

E-MAILOVÁ ADRESA REDAKCIE:
magazin@carovenslovensko.sk

TELEFÓNNE ČÍSLO REDAKCIE: 02/48 238 301

TITULNÁ FOTOGRAFIA: Miroslava Spodniaková
EDITORIÁL FOTO: Katarína Kincelová

SPOLUPRACOVNÍCI FOTO:
Peter Kováč

ILUSTRAČNÉ FOTOGRAFIE:
Dreamstime, Shutterstock, TASR

mafra slovakia

VÝKONNÝ RIADITEĽ:
Vladimír Mužik, tel.: 02/48 238 100
RIADITEĽKA OBSAHU:
Monika Hujjaková, tel.: 02/48 238 210
FINANČNÝ RIADITEĽ:
Martin Mráz, tel.: 02/48 238 200
OBCHODNÁ RIADITEĽKA:
Katarína Michalechová, tel.: 02/48 238 106
RIADITEĽ DIGITÁLNYCH MÉDIÍ:
Denis Schwarcz, tel.: 02/48 238 442
RIADITEĽ MARKETINU, PR A EVENTOV
Ivan Netík, tel.: 02/48 238 141
OBCHODNÁ MANAŽÉRKA:
Zuzana Koleniková, tel.: 0917 624 365
e-mail: zuzana.kolenikova@mafraslovakia.sk
PREDPLATNÉ: tel.: 0948/987 958, 0917/238 238

e-mail: predplatne@mafraslovakia.sk
online: <http://predplatne.hnonline.sk>

MAFRA Slovakia, a. s., je druhým najsilnejším
vydavateľstvom na Slovensku.
Vydáva viac ako 50 printových titulov, prevádzkuje
14 webových portálov a internetovú televíziu.

ADRESA VYDAVATEĽSTVA:
MAFRA Slovakia, a. s.
Nobelova 34, 836 05 Bratislava
tel.: 02/48 238 100
IČO: 51 904 446

TLAČ: WALSTEAD MORAVIAPRESS s. r. o.,
U Póny 3061, Břeclav

PREDPLATNÉ NA 12 MESIACOV:
42,90 € s DPH
CENA JEDNÉHO VÝTLAČKU: 3,90 €
VOLNÝ PREDAJ: Mediaprint-Kapa, Pressegresso, a. s.
REGISTRAČNÉ ČÍSLO: EV 5560/17
ISSN 2585-8009

Nevyžiadajú poštu redakcia nevracia.
© Copyright MAFRA Slovakia, a. s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva
ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení
vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný
prenos článkov, ako aj na verejný rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov
v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.
Vydavateľstvo MAFRA Slovakia, a. s., je súčasťou koncernu AGROFERT.
Odborným garantom magazínu Čarouné Slovensko je Asociácia cestovného
ruchu Slovenskej republiky.